

ELŐSZÓ

Ez évi Actánk a Pedagógiai Tanszék elvégzett és folyamatban lévő tudományos tevékenységéről ad összefoglaló tájékoztatást.

Elvégzett tudományos tevékenységünkről azoknak a publikációknak a jegyzéke tanuskodik, amelyeket Tanszékünk oktatói az elmúlt kb. másfél évtizedben jelentettek meg különböző kiadóknál, folyóiratokban, tanszéki kiadványokban. A Tanszék tudományos tevékenységének jellemzője, tudományos hatókörének mutatója a Tanszéken készült egyetemi doktori disszertációk jegyzéke is, amelyet most szintén közzé teszünk.

A folyamatban lévő és a következő évekre is kiterjedő tudományos munkánk fő irányairól pedig egyrészt az a kísérleti terv tájékoztat, amelynek tárgya a gimnáziumi és szakközépiskolai képzés átalakítása egységes középiskolai képzés differenciált ágazataivá, és amely kísérletnek az a feladata, hogy "a távlati iskolarendszer szerkezetének és tartalmának kimunkálásához megbízható tényanyagot, felhasználható tapasztalatokat és megalapozott javaslatokat" szolgáltatasson. /Lásd az oktatási miniszternek a kísérletet engedélyező rendelkezését./ Másrészt az a ku-

tatási beszámoló, amely a kvantitatív pedagógiai értékelésről készült, és amely képet ad e témakör kutatásának további elképzeléseiről is.

Amikor Actánk e számának tartalmát összeállítottuk, több elgondolás is vezetett bennünket.

Mindenek előtt az, hogy mi magunk szeretnénk volna összegyűjtené, együtt látni azt a tudományos teljesítményt, amellyel tanszéki kollektívánk egyrészt a neveléstudomány és a gyakorlati oktatónévelő munka fejlesztését, másrészt iskolarendszerünk korszerűsítését elősegíteni igyekezett. Csaknem két évtized becsületes, szorgalmas erőfeszítései után - úgy éreztük - szükség van az ilyenfajta összegezésre, hogy eredményeinket és hiányosságainkat számba véve erőt merítsünk a jövőndő munkánkhoz.

De szükségét éreztük annak is, hogy egyetemi fórumainknak, az egyetem és a karok vezetőinek, más tanszékeken dolgozó kollégáinknak módot adjunk a Pedagógiai Tanszék tudományos tevékenységének az áttekintésére. Az az igazság ugyanis, hogy - bár az elmúlt egy-két évtizedben kétségkívül emelkedett a pedagógia egyetemi megbecsülése - tudományunk megítélését még mindig terhelik korábbi - mindig is méltatlan - lebecsülő előítéletek. Meggyőződésünk, hogy megjelent könyveink, nagyobb és kisebb tanulmányaink és egyéb publikációink címjegyzékének együtt látása meglepetést okoz azoknak a kollégáinknak, akik hagyományos előítéletről negatív beállítottságuk a pedagógiával szemben. Talán remélhető, hogy a jövőben - kötetünk anyagának ismeretében - tárgyilagosabb, megalapozottabb véleményt nyilvánítanak, amikor a pedagógiával kapcsolatos egyetemi döntésekben részt vesznek. Tudományos kutatási tervezeteink nyilvánosságra hozásával is ösztönözni szeretnénk őket, hogy érdemi tájékozódáson alapuló kriti-

kával segítsék munkánkat és az egyetemi pedagógia fejlődését - beleértve egyaránt a pedagógia oktatását és tudományos művelését.

Örülünk természetesen annak is, ha Actánk a tudománypolitika országos irányítóinak a kezébe is eljutna. Talán számukra sem érdektelen betekintést nyerni a pedagógia egyik magyar egyetemi műhelyébe.

Actánk összefoglaló tájékoztatás tudományos tevékenységünk-ről a pedagógia magyar és külföldi tudományos művelői, tudományos intézményei számára is. Minthogy az előbbiek folyamatosan figyelemmel kísérik tevékenységünket, különösképpen az utóbbiakat szeretném hangsúlyozni. Az utóbbi két évtizedben nagy mértékben bővültek külföldi kapcsolataink. Oktatóink külföldi tanulmányutjainak, ösztöndíjainak száma megnövekedett. Több UNESCO-intézménnyel, külföldi pedagógiai kutató intézettel, egyetemi-főiskolai pedagógiai tanszékkel van közvetlen kapcsolatunk. Hozzánk is évente számos külföldi pedagógiai szakember, kutató, oktató látogat. Közvetett külföldi kapcsolataink is megnövekedtek főképp annak révén, hogy az elmúlt években az Acta Paedagogica et Psychologica közleményei idegen /orosz, német, angol, francia/ nyelven jelentek meg. Számos külföldi kutatóhellyel alakult így ki publikációs cserénk. Kötetünkkel szeretnénk hozzájárulni annak a nagy érdeklődésnek a kielégítéséhez is, amelyet külföldi partnereink kutatásaink és általában a magyar pedagógiai kutatások iránt tanusítanak. Ez az indoka annak, hogy Actánknak ezt a kötetét is több nyelven jelentetjük meg.

Összintén reméljük, hogy kötetünk a fent említett célokat hasznosan szolgálni fogja.